

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikogu põhiseaduskomisjon
pohiseaduskomisjon@riigikogu.ee

Teie 17.07.2025

Meie 28.07.2025

nr RIIGIKOGU/25-0686/-
3T
nr 8-2/5451

Vabariigi Valitsuse seisukoht 684 SE kohta

Lugupeetud põhiseaduskomisjoni esimees

Vabariigi Valitsus, vaadanud läbi 37 Riigikogu liikme k.a 19. juunil algatatud Vabariigi Presidendi valimise seaduse muutmise seaduse (VPVS) eelnõu (684 SE), otsustas k.a. 17. juuli istungil eelnõu toetada.

Eelnõu seletuskirja kohaselt on eelnõu eesmärgiks muuta presidendi valimise protsess sujuvamaks, avalikkust kaasavamaks ja selgepiirilisemaks.

Selleks muudetakse esiteks kandidaatide registreerimiseks esitamise tähtaegu, tagamaks kandidaatide esitamiseks piisav ja ette planeeritav ajavahemik, mis loob võimaluse kandidaatide tutvustamiseks enne hääletamist. Varasem ja selgem ajaraam võimaldab korraldada kandidaatide tutvustused süsteemselt ja läbipaistvalt, andes valijatele ja avalikkusele võimaluse kandidaatide seisukohtadega põhjalikumalt tutvuda.

Teiseks kehtestatakse kandidaatide tutvustamise kord enne hääletusvoore. Enne esimest ja teist hääletusvooru Riigikogus ning enne esimest hääletusvooru valimiskogus toimub kandidaatide tutvustamine nende registreerimiseks esitamise järjekorras. Igal kandidaadil on õigus pidada kuni kümneminutine ettekanne.

Justiits- ja Digiministeeriumi hinnangul jäävad eelnõuga kavandatavad muudatused põhiseaduse §-s 79 ettenähtud Vabariigi Presidendi valimise korra raamesse. Samuti on mõistetavad eelnõu algatajate põhjendused ning eesmärgid, mida muudatustega saavutada soovitakse.

Arvesse tuleks siinkohal võtta seda, et järgmised Vabariigi Presidendi valimised toimuvad juba 2026. aastal ning muudatuste vastuvõtmiseks ei ole seega seadusandjal palju aega. Samas saab mõnda, et ka kehtiva VPVS-i alusel on alati Vabariigi President olnud võimalik valida.

Lisame paar pigem tehnilist laadi tähelepanekut, millele võiks eelnõu edasises menetluses tähelepanu pöörata:

- 1) eelnõu punktides 3 ja 7 kasutatakse väljendit „ülesseatud kandidaadil“ - palume kaaluda selle asemel väljendit „registreeritud kandidaadil“. Lisaks palume mõelda, milline on kavandatava regulatsiooni seos RKTKS 19. peatükiga - kuna kandidaadid esinevad Riigikogu ees.
- 2) Põhiseaduse § 79 sätestab, et kui ükski kandidaat ei saa nõutavat häälteenamust, siis korraldatakse järgmisel päeval uus hääletusvoor. Palume hinnata, kas lisaks muudele toimingutele jõutakse selle aja jooksul ka kandidaatide ettekanded ära kuulata.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Mariko Jõeorg-Jurtšenko 5395 5340
mariko.joeorg-jurtsenko@justdigi.ee